

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Програма вступного фахового випробування з Медичних основ здоров'я людини при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра з фізичної терапії на базі здобутого освітнього ступеня молодшого спеціаліста охоплює базову інформацію, яку надають основні сучасні науки з медичних основ здоров'я людини.

Метою фахового випробування є оцінювання якості професійної підготовки випускників освітнього ступеня молодшого спеціаліста.

Фахове випробування проводиться у формі тестування. Тестові завдання складаються з 50 питань, на які є варіанти відповідей. За кожну правильну відповідь абітурієнт отримує 2 бали. Максимальна кількість балів становить 100. Стобальна система оцінювання переводиться на 200-бальну за спеціальною таблицею. Таким чином, абітурієнт може набрати максимальну кількість балів 200.

На фаховому випробуванні абітурієнт повинен відповісти на питання, пов'язані з медичними основами здоров'я людини, а саме щодо біології людини, організму людини як цілісної біологічної системи, морфо-функціональної будови організму людини, загального огляду внутрішніх органів, поділу їх на системи, закономірності їх будови, захворювання та травми, профілактики хвороб і сечовидільної системи.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

За шкалою Університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
0-99 балів	низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту текстових питань білету, тому його відповіді не мають безпосереднього відношення до поставлених текстових питань. Наявна повна відсутність і умінь муркувати.	Обсяг розв'язаних задач менше 50%
100-149 балів	задовільний	Відповіді на тестові питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поперхово	Обсяг розв'язаних задач у межах 50-75 %

		володіє умінням міркувати.	
150-174 бали	достатній	У відповідях на тестові питання білету допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абитурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абитурієнта логічно розмірковувати при відповіді на тестові питання білета.	Обсяг розв'язаних задач у межах більше 75 %.
175-200 балів	високий	Абитурієнт дає повну відповідь на тестові питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень.	Обсяг розв'язаних задач у межах 100 %.

Якщо абитурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова.

Оцінювання рівня знань абитурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абитурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок з тестових відповідей абитурієнта. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абитурієнтам, хто брав участь у вступному випробуванні, після закінчення іспиту.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБОВУВАННЯ

Предметна комісія аналізує результати відповідей на тестові питання білетів методом експертної оцінки і колегіально приймає рішення про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування» (з урахуванням ЗНО з української мови).

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Медичні основи здоров'я людини

Біологія людини. Класифікація медико-біологічних наук. Базові науки, що вивчають організм людини та її здоров'я: анатомія, фізіологія, гігієна медицина, екологія людини. Поняття про здоров'я і хворобу людини. Критерії оцінки здоров'я людини. Фактори, що впливають на здоров'я людини. Інтегральні показники здоров'я: поняття, значення. Потреби людини: фізіологічні, соціальні, екологічні. Загальне поняття «хвороба». Періоди розвитку. Причини, перебіг, наслідки, прояви хвороб (симптоми, синдроми). Основні патологічні процеси – запалення, алергія, пухлинний процес. Організм людини, як біологічна саморегулююча функціональна система. Напрями поліпшення здоров'я людини. Самодіагностика захворювань на ранній стадії (діагностика за пульсом, за нальотом на язичку, діагностика по сечі, по мозолях на ногах, по нігтях, діагностування за іншими ознаками). Травми, їх види та ускладнення. Травми як ушкодження з порушенням анатомічної будови та функції організму людини. Фактори, що спричиняють травми (механічні, фізичні, хімічні, біологічні). Види травм.

Організм людини як цілісна біологічна система. Будова і властивості клітин і тканин організму людини. Органи, фізіологічні та функціональні системи органів. Поняття про основні стадії онтогенезу людини. Визначення понять «орган», «система органів», «апарат», організм як ціле. Внутрішнє середовище організму: кров, тканинна рідина, лімфа. Поняття про гомеостаз організму. Механізми та рівні забезпечення гомеостазу. Клітинні та гуморальні компоненти гомеостазу. Відносність гомеостазу та органи і системи організму людини, що її забезпечують. Місце нервової системи у створенні гомеостазу людини. Гомеостаз і зовнішнє середовище. Системи регуляції функцій організму людини як особливість його організації. Визначення понять «нервова регуляція», «гуморальна регуляція», «нейрогуморальна регуляція» функцій.

Морфо-функціональна будова організму людини.

Опорно-рухова система. Опорно-рухова система людини, її функції та значення. Кістка як орган, як одиниця будови опорного апарату, або скелету, різновиди кісток, класифікація, типи з'єднання, хімічний склад. Скелет як частина опорно-рухового апарату. Відділи скелету людини. Кістки кінцівок та їх сполучення. Скелет верхніх та нижніх вільних кінцівок і поясів плечового і тазового. Скелет голови (череп). Мозковий та лицевий відділи. Кістки черепа та їх сполучення. Топографія черепа. Будова кісток, їх форма. Вплив фізичного навантаження на ріст та розвиток кісток. Точки окостеніння. Відновлення кісток після переломів.

М'язова система М'язи – активна частина опорно-рухового апарату тіла. М'язова система. М'яз – одиниця його будови, групи м'язів. Роль нервової системи в її регуляції. Класифікація м'язів. Робота м'язів – статична і динамічна, втомлюваність та її фізіологічні причини. Вплив фізичного навантаження на структуру та функції м'язів. Анатомо-функціональні передумови для формування постави. Заходи запобігання виникнення викривлення хребта і розвитку плоскостопості. Рухова активність і здоров'я.

Гіподинамія та її профілактика. Травми опорно-рухового апарату. Переломи як наслідок часткового або повного порушення цілості кістки. Профілактика хвороб. Гігієна опорно-рухової системи.

Загальний огляд внутрішніх органів, поділ їх на системи, закономірність їх будови, захворювання та травми, профілактика хвороб.

Нервова система Значення нервової системи та її загальна характеристика. Структурно-функціональні елементи нервової системи: нейрон, нервове волокно, синапс. Характеристика нейрону як основної структурно-функціональної складової нервової системи. Різновиди нейронів, будова і різновиди нервових волокон, будова синапсу. Основні клітинно-молекулярні процеси, що зумовлюють роботу нервової системи: збудження та гальмування. Подразник, його різновиди, біоелектричні явища. Механізм виникнення і проведення збудження по нервовому волокну. Механізм проведення збудження в синапсі. Властивості центральних синапсів. Поняття про нервовий центр. Рефлекс як основний акт нервової діяльності. Рефлекторна дуга. Класифікація рефлексів. Будова і функції спинного мозку. Функціональне значення різних відділів ЦНС: мозочок, стовбур мозку. Сіра і біла речовина, ядра і провідні шляхи. Кінцевий мозок. Загальна морфологія великих півкуль, їх долі, основні борозни і звивини. Кора, її будова. Основні коркові поля, локалізація функцій у корі. Сенсорні і моторні зони кори. Взаємодія коркових і підкоркових структур. Принципи координаційної діяльності ЦНС. Поняття «аналізатор».

Вегетативна нервова система. Структура і функції, відділи вегетативної нервової системи. Центри регуляції вегетативної нервової системи. Травми голови. Закриті черепно-мозкові травми, їх причини та види та ознаки (ушкодження м'яких тканин черепа, переломи кісток склепіння та основи черепа, ушкодження головного мозку – струс, удар, здавлювання). Травми хребта та спинного мозку. Закриті та відкриті, без ушкодження та з ушкодженням спинного мозку. Основні ознаки. Профілактика хвороб. Гігієна нервової системи.

Аналізатори і органи чуття. Поняття про аналізатори. Значення органів чуття як периферичної частини аналізаторів. Шкіряний та руховий аналізатори. Зоровий аналізатор. Слуховий та присінковий аналізатори. Органи дотику, нюху та смаку: будова, сприйняття ними відповідних подразнень, їхня передача і аналіз. Відчуття температури і болю. Роль шкіри у теплорегуляції організму людини. Гігієна шкіри та вимоги щодо одягу і взуття, догляд за волоссям і нігтями. Профілактика захворювань шкіри. Надання першої допомоги при опіках, обмороженні, тепловому та сонячному ударах. Загартування організму. Найбільш поширені та небезпечні захворювання органів чуття, їхня профілактика. Шкідлива дія токсичних речовин, наркотиків, алкоголю та тютюнопаління на органи чуття. Опіки як наслідок ушкодження тканин термічними, фізичними і хімічними агентами. Їх причини.

Серцево-судинна система. Особливості серцево-судинної системи людини. Анатомія і фізіологія серцево-судинної системи. Склад, Основна функція.

Кров, її значення для існування гомеостазу, функції крові.

Судини серцево-судинної системи, їх різновиди (артерії, вени, капіляри), функціональні показники серцево-судинної системи. Роль нервової регуляції на судини і функціональні показники. Регуляція кровообігу. Кола кровообігу.

Будова та функція серця. Стінки, порожнини, клапани. Серцевий м'яз, його особливості та іннервація. Серцевий цикл. Регуляція роботи серця: автономна та нервова. Гострі і хронічні захворювання серцево-судинної системи. Основні ознаки захворювань серцево-судинної системи. Визначення об'єктивних функціональних критеріїв оцінки стану серцево-судинної системи (характеристики пульсу та техніка їх визначення, артеріальний тиск, його показники, техніка вимірювання). Артеріальний тиск як показник стану серцево-судинної системи. Кровотечі. Визначення кровотеч. Класифікація кровотеч та способи тимчасового зупинення. Особливості зупинення кровотеч. Профілактика хвороб судин і серця. Гігієна серцево-судинної системи.

Лімфатична система Лімфатична система і її значення. Склад лімфи. Лімфатичні капіляри, судини і протоки. Будова лімфатичних вузлів і їх функція. Роль лімфатичної системи при поширенні інфекції в організмі. Органи кровотворення та імунної системи. Кістковий мозок. Вилочкова залоза (тімус). Селезінка, її будова і функція.

Органи внутрішньої секреції. Будова і функції органів внутрішньої секреції. Значення ендокринних залоз в обміні речовин і розвитку організму. Поняття про гіпо- і гіперфункцію. Епіфіз і гіпофіз. Щитоподібна та паращитоподібна залози. Надниркові залози і параганглії. Взаємодія та взаємозв'язок органів імунітету: центральних імунних органів (тімус, червоний кістковий мозок), периферійних (селезінка, лімфатичні вузли, лімфоїдна тканина), спеціалізованих лімфоїдних клітин. Профілактика хвороб. Загартування.

Система органів дихання. Загальна характеристика. Анатомія і фізіологія дихальної системи. Значення дихання. Будова органів дихання. Носова порожнина. Гортань. Трахея і бронхи. Легені. Розгалуження бронхів у легенях. Особливості кровообігу в зв'язку з функцією газообміну. Дихальні рухи. Механізм дихального руху. Функціональні показники дихальної системи. Регуляція дихання. Дихальний центр у довгастому мозку. Рефлекторна і кіркова регуляція дихання. Вплив фізичного навантаження і тренування на розвиток дихальної системи. Гострі та хронічні захворювання органів дихання (Бронхіт, пневмонія). Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи та астма, яка зумовлена фізичним перенавантаженням. Основні типи алергенів, які спричиняють хворобу. Профілактика хвороб. Гігієна системи дихання.

Система органів травлення. Анатомія і фізіологія органів черевної порожнини. Функції травного тракту і травних залоз. Ротова порожнина її будова та функції. Глотка, її частини, сполучення глотки. Перехрестя травного і дихального апарату. Мигдалики і лімфоїдне кільце глотки, його значення. Шлунково-кишковий тракт. Стравохід. Шлунок, його будова і функції. Тонкий кишечник, дванадцятипала кишка, протоки, що в неї відкриваються. Підшлункова залоза, будова та функції. Печінка, її функції. Жовчні протоки і жовчний міхур. Товстий кишечник, його відділи. Функціональне значення відділів шлунково-кишкового тракту. Регуляція травлення, роль нервової системи в ній. Регуляція обміну речовин та енергії. *Гострі і хронічні*

захворювання черевної порожнини. Основні захворювання органів системи травлення. Гострий гастрит. Гострі отруєння. Поняття про цукровий діабет. Причини, основні ознаки, ускладнення. Гіпер- та гіпоглікемічні коми, їх причини, основні ознаки. Гострі захворювання органів черевної порожнини. Профілактика хвороб. Гігієна харчування.

Сечовидільна система. Загальна характеристика. Нирки їх будова та функції. Нефрон – структурно-функціональна одиниця нирки. Особливості кровопостачання нирки. Сечоводи, сечовий міхур, сечівник і сфінктери, їх будова, значення, вікові особливості. Найбільш поширені та небезпечні захворювання сечовидільної системи, розлади її діяльності. Шкідливий вплив наркотиків та алкоголю на органи сечовидільної системи. Профілактика захворювань сечовидільної системи.

4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

5. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

**Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Факультет фізичного виховання, спорту і здоров'я**

Ступінь: бакалавр

Галузь знань: 227 Охорона здоров'я

Спеціальність: 227 Фізіотерапія / ерготерапія

**Фахове
випробування**

Освітня програма з фізичної терапії

На базі диплому молодшого спеціаліста

Тестові завдання

1. Складові частини кровоносної системи:
  - а) серце, артерії, лімфатичні протоки, вени;
  - б) серце, капіляри, вени, лімфатичні вузли;
  - в) серце, артерії, вени, капіляри;
  - г) артерії, вени, капіляри, лімфатичні судини.
2. Початок та закінчення малого кола кровообігу:
  - а) ліве передсердя, лівий шлуночок;
  - б) правий шлуночок, ліве передсердя;
  - в) лівий шлуночок, ліве передсердя;
  - г) праве передсердя, правий шлуночок.
3. Початок та закінчення великого кола кровообігу:
  - а) лівий шлуночок, праве передсердя
  - б) лівий шлуночок, ліве передсердя;

- в) лівий шлуночок, правий шлуночок;
- г) правий шлуночок, праве передсердя.

4. Основні частини провідникової частини серця:

- а) пазухо-передсердний вузол, передсердно-шлуночковий вузол, пучок Гіса, ніжки пучка Гіса, волокна Пуркін'є;
- б) пазухо-передсердний вузол, передсердно-шлуночковий вузол, волокна Пуркін'є, мітральний клапан, пучок Гіса;
- в) пучок Гіса, епікард, передсердно-шлуночковий вузол, ніжки пучка Гіса;
- г) пазухо-передсердний вузол, волокна Пуркін'є, ніжки пучка Гіса, передсердно-шлуночковий вузол, перикард.

5. Скільки шарів має серце:

- а) 10;
- б) 4;
- в) 2;
- г) 3.

6. Із скількох камер складається серце у людини:

- а) 1;
- б) 5;
- в) 4;
- г) 2.

7. В організмі людини венозна кров перетворюється на артеріальну в:

- а) капілярах легень;
- б) правому передсерді;
- в) ниркових канальцях;
- г) клітинах печінки.

8. Кровопостачання голови та шиї забезпечується судинами:

- а) сонними артеріями;
- б) плечовими артеріями;
- в) брижовими артеріями;
- г) підключичними артеріями.

9. Назвіть порожнину, яка має вигляд щілини і розташовується між листками плеври:

- а) внутрішня;
- б) черевна;
- в) плевральна;
- г) зовнішня.

10. Яка довга трубчаста кістка скелету людини найбільша:

- а) малогомілкова;
- б) великогомілкова;
- в) плечова;
- г) стегнова.

11. Кіфоз - це фізіологічне викривлення хребта від осьової лінії:

- а) вліво;
- б) вправо;

в) вперед;

г) назад.

12. Лордоз - це фізіологічне викривлення хребта від осьової лінії:

а) вперед;

б) назад;

в) вліво;

г) вправо.

13. Відділ хребта, де є фізіологічне його викривлення вперед:

а) шийний;

б) грудний;

в) поперековий;

г) крижовий.

14. Сколіоз – це патологічне викривлення хребта від осьової лінії:

а) вліво;

б) вправо;

в) вперед;

г) назад.

15. Ліктьовий суглоб утворюють кістки:

а) плечова;

б) ліктьова;

в) променева;

г) всі перелічені кістки.

16. Скелет передпліччя утворюють кістки:

а) плечова;

б) променева;

в) ліктьова;

г) всі відповіді вірні.

17. Існує пар ребер:

а) 8;

б) 9;

в) 10;

г) 12.

18. Ліктьовий суглоб утворюють кістки:

а) плечова;

б) ліктьова;

в) променева;

г) всі перелічені кістки.

19. Тіла хребців між собою з'єднуються за допомогою:

а) дисків;

б) суглобів;

в) зв'язок;

г) всі відповіді вірні.

20. Гладенька м'язова тканина входить до складу:

а) стінок внутрішніх органів;

б) шкіри;

- в) м'язів кінцівок;
- г) мімічних м'язів.

21. Укажіть ознаки зупинки серця:

- а) відсутність дихання;
- б) відсутність пульсу на сонній артерії;
- в) розширені зіниці, що не реагують на світло;
- г) западання язика.

22. Максимальний термін накладання джгута влітку дорослим:

- а) 30 хвилин;
- б) 60 хвилин;
- в) 1, 30 год.;
- г) 2 год.

23. Джгут накладають при:

- а) капілярній кровотечі;
- б) паренхіматозній кровотечі;
- в) артеріальній кровотечі;
- г) сильній венозній кровотечі.

24. Джгут на кінцівки завжди накладається:

- а) нижче рани;
- б) вище рани;
- в) на рану;
- г) залежить від виду кровотечі.

25. Перелом з ускладненням – це перелом із (з):

- а) зміщенням кісткових уламків;
- б) порушенням цілісності шкіри та слизових оболонок;
- в) пошкодженням внутрішніх органів, великих кровоносних та нервових судин;
- г) неповне порушення цілісності кістки.

26. Ознаками гострої крововтрати буде:

- а) сильне збудження, рухова активність;
- б) незначне підвищення АТ, почервоніння обличчя;
- в) значне зниження АТ, прискорення пульсу, спрага, ризька блідість обличчя;
- г) відсутність АТ, пульсу, свідомості.

27. Послідовність надання першої медичної допомоги при відкритому переломі з артеріальною кровотечею:

- а) накладання джгута, обробка рани, накладання пов'язки, транспортна іммобілізація;
- б) застосування холоду – холодні компреси, міхур з льодом;
- в) застосування лікарських знеболюючих засобів;
- г) транспортна іммобілізація, накладання пов'язки, зупинка кровотеча.

28. Скільки суглобів треба фіксувати при переломах кісток передпліччя:

- а) усі суглоби верхньої кінцівки;
- б) 2 – вище та нижче місця перелому;
- в) 3- променевоzap'ястковий, ліктьовий, плечовий;

г) немає значення кількість суглобів.

29. Визначте за якими показниками не визначають біологічний вік людини.

- а) За скелетною зрілістю;
- б) За паспортними даними;
- в) За зубною зрілістю;
- г) За ступенем розвитку вторинних статевих ознак.

30. Визначте за допомогою чого здійснюється нервова регуляція функцій в організмі.

- а) Гормонів;
- б) Ферментів;
- в) Медіаторів;
- г) Вітамінів.

31. Укажіть найбільш вірне визначення поняття рефлексу: відповідна реакція організму:

- а) На дію подразників внутрішньої середовища;
- б) На дію подразників зовнішнього середовища;
- в) На дію подразників, що здійснюється за участю і під контролем нервової системи;
- г) На дію подразників, що здійснюється без участі нервової системи.

32. Визначте, як відбувається скорочення скелетних м'язів.

- а) Мимовільно;
- б) Під впливом нервових імпульсів;
- в) Під впливом ферментів;
- г) Під впливом гормонів.

33. Укажіть сукупністю яких ланок представлена структура сенсорних систем (аналізаторів).

- а) Рецепторною і провідниковою;
- б) Рецепторною, провідниковою і корковою;
- в) Корковою і центральною;
- г) Рецепторною та периферичною.

34. Визначте, що є рецепторами зорового аналізатора.

- а) Волоскові клітини;
- б) Вільні нервові закінчення;
- в) Палички і колбочки;
- г) Тільця Паччіні.

35. Укажіть що відноситься до функцій еритроцитів.

- а) формування антитіл;
- б) Згортання крові;
- в) Фагоцитоз;
- г) Транспорт респіраторних газів.

36. Позначте чим супроводжується вплив симпатичної нервової системи на серце.

- а) Зниженням частоти серцевих скорочень;
- б) Збільшенням частоти серцевих скорочень і зниженням сили серцевих скорочень;
- в) Відсутністю змін у роботі серця;

г) Збільшенням частоти і сили серцевих скорочень.

37. Клапанний апарат забезпечує:

- а) автоматію роботи серця;
- б) зворотній рух крові;
- в) зміну тиску в порожнинах серця;
- г) рух крові в одному напрямку;

38. Виберіть частоту серцевих скорочень, що відповідає порушенням серцевого ритму:

- а) 60 – 90/хв. ;
- б) > 90/хв;
- в) 60/хв;
- г) < 60/хв;

39. Внаслідок фізичного навантаження виникає гіпервентиляція. Який з наведених показників зовнішнього дихання стає значно більшим, ніж у стані спокою?

- а) Дихальний об'єм (ДО);
- б) життєва ємність легень (ЖЄЛ);
- в) Резервний об'єм вдику (РОВд.);
- г) Резервний об'єм видиху (РОВид.);
- д) Загальна ємність легень (ЗЄЛ).

40. Фази серцевого циклу

- а) автоматія;
- б) систола;
- в) екстрасистола;
- г) діастола;

41. У здорової людини в стані спокою ЧСС дорівнює:

- а) 60 – 90/хв. ;
- б) > 90/хв;
- в) 60/хв;
- г) < 60/хв;
- д) 70-80/хв.

42. Які компенсаторні механізми виникають при переході здорової людини із положення лежачи в положення стоячи?

- а) зниження діастолічного тиску;
- б) зменшення ЧСС;
- в) збільшення ЧСС;
- г) зменшення тonusу судин.

43. Назвіть основну мету гігієни:

- а) Збереження та зміцнення здоров'я людини;
- б) Вивчення стану навколишнього середовища;
- в) Обґрунтування гігієнічних нормативів та критеріїв здоров'я людини;
- г) Вивчення етіології та патогенезу захворювань.

44. Автором першого медичного трактату «Про здоровий спосіб життя» є:

- а) Гіппократ;
- б) Асклепій;
- в) Аристотель;

г) Авіценна.

45. Назвіть фактори навколишнього середовища, що впливають на здоров'я людини:

- а) Фізичні, хімічні, біологічні, психологічні;
- б) Генетичні, фенотипічні;
- в) Глобальні, популяційні, індивідуальні;
- г) Колективні, індивідуальні, особистісні;
- д) Психологічні, психофізіологічні, фізіологічні.

46. Перерахуйте основні патологічні стани при недостатності ультрафіолетового випромінювання:

- а) Зниження резистентності, анемія, рахіт;
- б) Ураження зору, зниження резистентності, ураження шлунково-кишкового тракту, ожиріння;
- в) Зниження резистентності, ожиріння, цукровий діабет, похудіння;
- г) Анемія, ураження шлунково-кишкового тракту, ожиріння, остеопороз;
- д) Ожиріння, остеопороз, цукровий діабет, похудіння.

47. Укажіть, за наявності яких захворювань людина є найбільш чутливою до несприятливих погодних умов:

- а) Серцево-судинні захворювання;
- б) Гастроентерологічні;
- в) Дерматологічні захворювання;
- г) Венеричні захворювання.

48. Позначте, які функції виконує шлунково-кишковий тракт:

- а) Екскреторна;
- б) Моторна;
- в) Ендосекреторна;
- г) Всмоктувальна;
- д) Всі варіанти вірні

49. Позначте, які травні функції виконує шлунок:

- а) Участь в проміжному обміні, депонування поживних речовин;
- б) Депонування їжі, механічна обробка їжі, ферментативна обробка їжі;
- в) Участь в кровотворенні;
- г) Ферментативна обробка їжі, механічна обробка їжі.

50. Оберіть правильне визначення поняттю «здоров'я»

- а) стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя;
- б) відсутність хвороб або фізичних дефектів;
- в) процес збереження і розвитку фізіологічних і психологічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності при максимальній тривалості активного життя;
- г) гармонійна єдність біологічних, психологічних і соціальних якостей, які обумовлені вродженими і набутими біологічними та соціальними впливами;
- д) Всі варіанти вірні.

6. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

7.

1. Анатомія та фізіологія людини: Підручник для мед. ВНЗ I - II р.а. 5-те вид., випр. Сидоренко П.І. К., 2015. 248 с.
2. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Підручник. Луцьк: Волинська книга, 2007. 380 с. (Медицина. Здоров'я).
3. Гищак Т.В., Долинна О.В. Основи медичних знань та медицини катастроф: Навчальний посібник. Київ: Паливода А.В., 2003. 140 с.
4. Гігієна з основами екології: Навчально-методичний посібник для мед. ВНЗ I - III р.а. Схвалено МОЗ Довженко Л.В., Лінькова І.К. К., 2017. 49 с.
5. Громадське здоров'я і громадське медсестринство: Підручник для мед. ВНЗ I - III рів. акред. 3-тє вид. Затверджено МОЗ За ред. Є.Я. Склярова, М.Б. Шегедин, Б.Б. Лемішка. К., 2011. 224 с.
6. Анатомія людини. В.Г.Черкасов, С.Ю.Кравчук. Вінниця: Нова книга, 2011. 640 с.
7. Кучмістова О.Ф. Перша долікарська допомога з основами анатомії та фізіології людини : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. О. Ф. Кучмістова, А. П. Строкань; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. К.: КНУТД, 2005. 169 с.
8. Малий атлас з анатомії: навчальний посібник (ВНЗ I - III р. а.) Ришард Александровіч. Переклад з 5-го польського видання. 2-е вид., випр. Київ, «Медицина» 2017, 136 с.
9. Медична біологія: Підручник для мед. ВНЗ I - III р.а. 4-те вид., випр. Затверджено МОЗ Барціховський В.В., Шерстюк П.Я. К., 2017. 312 с.
10. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я: навч. посібник. О.Д. Мойсак К.: Арістей, 2004. 592 с.
11. Основи профілактичної медицини: Підручник для мед. ВНЗ I - II р.а. 4-те вид., випр. Затверджено МОЗ П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. К., 2017. 248 с.
12. Практикум з анатомії людини: навчальний посібник Н.Л. Павлюк. 2-е видання Київ, «Медицина», 2019, 216 с.
13. Практикум з фізіології людини: навчальний посібник (ВНЗ I - III р. а.) О.П. Мотузюк, А.І. Хмелькова, І.В. Міщенко. 2-е вид., випр. Київ, «Медицина», 2017, 160 с.
14. Чуприна, О. В. Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка : навч. посіб. О. В. Чуприна, Т. В. Гищак, О. В. Долинна. К.: Вид. Паливода А. В., 2006. 216 с.